

Шкільна Рада при УККА
Централя Шкіл Українознавства в США

КІНЦЕВИЙ ПИСЬМОВИЙ МАТУРАЛЬНИЙ ІСПИТ
З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Школа Українознавства в _____

12. квітня 2014 р.

{ } оцінка. Ім'я та прізвище учня _____

Призначений час на цей іспит - дві години, 30 хвилин.

Усіх пунктів: 100.

Призначений час на кожену частину є тільки показником (guideline). Коли Ви закінчили одну частину, почніть наступну. Поверніться до будь-якої частини, коли хочете.

{ } I ЧАСТИНА: Написати на окремій сторінці відповідь (приблизно 150 – 175 слів)
на одну з десятих поданих нижче тем. Час: 30 хвилин. 30 пунктів.

{ } а. Прочитайте нижче поданий текст. Визначіть основну думку. Доберіть заголовок.
Перекажіть своїми словами зміст.

Дехто думає, що в колі сім'ї немає потреби дотримуватися тих норм поведінки, які вважаються обов'язковими під час спілкування із сторонніми. Так може думати тільки людина низької культури, для якої ввічливість – щось зайве.

Сім'я тим і відрізняється від інших колективів, що вона заснована на взаємній повазі, на близьких стосунках. Повага до старших – основа кожної сім'ї. А тому великого значення набуває повсякденна ввічливість у спілкуванні, готовність завжди прийти на допомогу.

Молодь повинна уникати суперечок із старшими, не зчиняти галасу на захист своїх тверджень. Навіть коли старший справді в чомусь помиляється, і Ви не змогли спокійно переконати його в цьому, краще перевести розмову на іншу тему.

Якщо Ви в юності не збагнули важливість такої поведінки, то всі знання про ввічливість і тактовність, про те, якими Ви повинні і не повинні бути, - не дійдуть до душі, не схвилюють її. А найгірше – вони не стануть переконаннями, позицією в житті.

Текст приблизно запозичений з підручника Рідна Мова Г.Т. Шелехова, Я.І. Остаф і Л.В. Скуратівський, ст. 16-17

- { } б. Які у Вас пляни на майбутнє? Чого хотіли б Ви досягнути в житті?
- { } в. Розкажіть про якусь особливу подію у своїх дитячих роках.
- { } г. Що значить бути «зрілою людиною», і що це від Вас вимагатиме?
- { } г. Кому ми повинні бути вдячними за те все, що ми маємо?
- { } д. Напишіть коротеньку автобіографію, або розкажіть нам про свою родину.
- { } е. Поясніть приятелеві-американцеві про політичну ситуацію в Україні.
- { } є. Чи нам - українцям в Америці – далі треба знати про Голодомор?
- { } ж. Опишіть чи варто було вчитися в українській школі й здавати матуру?
- { } з. Що знаєте про походження своїх батьків чи дідуся й бабусі?

сторінка 1 / 5

{ } II ЧАСТИНА: Прочитайте подане нижче речення, і заповніть таблиць відповідниками.

Час: приблизно 40 хвилин. 4 питання x 5 пунктів; разом: 20 пунктів.

Речення: **Листопад називаємо місяцем Великого Зриву, який охопив усі наші західні землі, що аж до 1918 року гірко каралися в неволі.**

{ } а. Знайти й вписати у табличку всі іменники. Визначити їх рід, число та відмінок:

Іменник	Рід (ч, ж, с)	Число (однина, множина)	Відмінок

{ } б. Знайти й вписати у табличку всі дієслова. Визначити їх вид, число, час і неозначену форму:

Дієслово	Вид (доконаний, недоконаний)	Число (однина, множина)	Час (теперішній, минулий, майбутній)	Неозначена форма (інфінітив)

{ } в. Знайти й вписати у табличку всі:

Прикметники	
Прислівники	
Сполучники	
Займенники	
Прийменники	
Числівники	
Частки	
Вигук	

{ } г. Знайти й вписати у табличку всі:

Підмети й Присудки	
Додатки	
Означення	
Обставини	

() III Частина. Завдання з **однією правильною** відповіддю. Вкажіть **найкращу** відповідь.
Час: 50 хвилин. П'ятнадцять питань x 2 пункти; разом: 30 пунктів.

() а. Граматика української мови поділяється на такі три **основні частини**:

1. Літера, слово, речення	3. Фонетика, морфологія, синтаксис
2. Лексика, орфографія, пунктуація	4. Читання, писання, мовлення
-

() б. **Головні члени** речення є такі:

1. Іменник і дієслово	3. Додаток і обставина/означення
2. Підмет і присудок	4. Слово й думка
-

() в. Речення – це відносно закінчена думка, висловлена або записана. Речення бувають різні. Вкажіть, яка відповідь має **неправильну** класифікацію речення:

1. Прості та складні	3. Поширені та непоширені
2. Розповідні, питальні та окличні	4. Роздільні та нероздільні
-

() г. Складові частини **основи слова** є такі:

1. Префікс, корінь, суфікс	3. Голосні та приголосні букви, знак м'якшення
2. Приросток, наросток, закінчення	4. Звуки й літери (букви)
-

() г. Частини мови поділяються на самостійні та службові. Вкажіть, яка подана відповідь є **невірна** (false):

1. До самостійних частин мови належать – прикметники, дієслова, прислівники
 2. До самостійних частин мови належать – числівники, прийменники, займенники
 3. До службових частин мови належать – сполучники, частки
 4. До службових частин мови належать – прийменники, вигуки
-

() д. Дієслова бувають різними, але всі вказують на дію або стан предмета. Вкажіть, яка відповідь подає **неправильний** поділ дієслів:

1. Перехідні та неперехідні	3. Прості, складені та інфінітиви
2. Доконані та недоконані	4. Дійсні, умовні та наказові
-

() е. Знайдіть речення, в якому **числівник** виступає **означенням** у реченні:

1. Козацька сотня розтанула в п'їтьмі.
 2. Сто учнів приймали участь у спартакїяді.
 3. Четвірка друзів вирушила в мандри.
 4. Першенство перебрав міністр з України.
-

() **є.** Знайдіть відповідь, в якій **не всі** слова поділені так, як **правильно** їх переноситься на письмі з одного рядка в другий рядок:

1. задзвонити, виїжджати, підпалити	3. хо-джу, розка-зати, за-пізнати
2. помилко-во, по-ліція, міц-ний	4. ха-точка, я-года, більшен-ький
-

() **ж.** Знайдіть рядок, у якому буква «г» **правильно** пишеться та вимовляється **в усіх поданих словах**:

1. ганок, гуля, гума	3. ґрунт, легенда, Англія
2. гудзик, граніт, газ	4. психологія, Вашингтон, категорія
-

() **з.** **Неправильне** твердження (statement) про іменники читаємо у рядку:

1. Тільки в однині вживаються такі іменники: козацтво, армія, молодь
 2. Тільки множину мають такі іменники: Карпати, двері, ножиці
 3. Такі іменники – однакові в однині й в множині: обличчя, знаряддя, поняття
 4. Іменники, які мають форми однини й множини: зоря, моря, родичі
-

() **и.** **Правильне** твердження про прикметники читаємо **у кожній** нижче поданій **відповіді крім якої?**

1. Прикметники ділимо на якісні й відносні	3. Їх відмінюємо за родами й числами
2. Всі прикметники мають вищий та найвищий ступені	4. Вони відповідають на питання який? чий?
-

() **і.** Орфографічна **помилка** допущена в слові:

1. веселому	2. звивається	3. росохлася	4. волосся
-

() **ї.** **Неправильне** твердження читаємо у якій нижче поданій відповіді?

1. Приклади дієприкметників: пошитий, писана, діючий	3. Приклади дієприслівників: співаючи, прочитавши, засміявшись
2. У реченні дієприслівник відповідає на питання коли? або як?	4. У реченні дієприкметник відповідає на питання коли? або як?
-

() **й.** Апостроф уживаний **помилково** у слові якої нижче поданої відповіді?

1. б'є, м'яч	3. зв'язати, бур'я
2. інтерв'ю, пір'я	4. бур'ян, в'їхати
-

() **к.** Скільки літер (букв) в українській абетці?

1. 33	2. 26	3. 33 та «ь»	4. 38
-

{ } IV ЧАСТИНА: Прочитайте поданий нижче текст. На підставі цього тексту зазначіть одну

правильну (найкращу) відповідь (1, 2, 3, або 4) на кожне питання.

Час: приблизно 30 хвилин. 5 питань x 4 пункти; разом: 20 пунктів.

Дмитро Іванович Вишневецький народився на Україні коло 1516 року. В той час над Україною панували поляки та литовці. Також, на наші землі нападали постійно турки і татари. Щоби уникнути влади чужих окупантів і оборонити землі від нападів невірних, в половині XVI століття, на низу Дніпра, за порогами, виріс осередок вільних козаків, котрі не визнавали над собою ніякої влади окрім своєї.

Вишневецький – український магнат і князь. Наприкінці 1540-их років він був старостою Черкас і Канева. Після того, він прилучився до козаків. Він мав за собою загін надвірних козаків, які брали участь у боротьбі проти монгольської агресії. В 1552 році його військо переселилося на острів Мала Хортиця на Дніпрі. Він збудував там замок для оборони України від татарських нападів. Він згуртував козаків для боротьби з татарами, яку провадив за допомогою Литовсько-Польського уряду. Вишневецький завів між козаками лад, і тому вважають його засновником Запорізької Січі. Він - перший відомий в історії козацький «Отаман».

Коли відчули литовці-поляки зростаючу силу козаків, не хотіли Вишневецькому далі помагати. Козаки неохоче тоді пішли на службу Московщині. Козаки разом з москалями пішли походом на Крим і знищили татарські твердині. Хан дуже розсердився і хотів відплатитися. Татари напали на Малу Хортицю, але їм не вдалося побити козаків. В 1558 році знова козаки з москалями напали на Крим і сильно розбили невірних. Козаки зайняли південь аж до Криму.

В 1561 році Вишневецький не був в силі сам з військом дальше втримати наступаючих ворогів, бо ні литовці-поляки, ні москалі не хотіли йому допомогти. Вишневецький був змушений повернутися дальше в Україну. Згодом, в 1563 році під час походу на Молдавію потрапив у полон до турків і був виданий турецькому урядові і страчений султаном.

Наші історики вважають Вишневецького героєм і назвали його-Байдою. Пам'ять про нього є темою народних дум і пісень.

{ } а. Заголовок вище поданого тексту може бути?

1. УКРАЇНА В XVI СТОЛІТТІ
2. ЗАСНОВНИК СІЧІ – КОРОТКА БІОГРАФІЯ ГЕРОЯ
3. УКРАЇНА ПІД ЯРМОМ ВОРОГІВ
4. КОЗАЦЬКА СИЛА ПІД «БАЙДОЮ»

{ } б. З тексту, чи можете сказати, як зветься провідник турків?

1. Отаман
2. Хан
3. Невідомо
4. Султан

{ } в. З тексту, чи можете сказати, чому Вишневецький вважається засновником Запорізької Січі?

1. Він мав за собою загін надвірних козаків
2. Він відбив боротьбою велику частину наших земель від ворогів
3. Він започаткував козацьку систему – устрій
4. Він збудував замок на Малі Хортиці

{ } г. З тексту, чи можете сказати, з якого роду походив Вишневецький?

1. Він був із шляхетного роду
2. Він походив з бідної родини
3. Він був польсько-литовським князем
4. Невідомо з тексту

{ } г. З тексту, чи можете сказати, чому історики назвали Вишневецького «Байдою»?

1. На татарській мові «байда» означає «безтурботний»
2. Він є героєм і за це його так названо
3. Його життя і заслуги - теми народних дум і пісень
4. Невідомо з тексту

